

تمرکز بر اعتماد اجتماعی پیش‌نیازی برای اصلاح سیاست آب

فاطمه شیدایی^۱، مسعود بیژنی^{۲*}، مهدی شجاعی میاندرق^۳

^۱ دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، گروه ترویج و آموزش کشاورزی

fateme_sheidaei@modares.ac.ir

^۲ استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، گروه ترویج و آموزش کشاورزی (* نویسنده مسؤل)

mbijani@modares.ac.ir

^۳ دانش‌آموخته کارشناسی‌ارشد ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، گروه ترویج و آموزش کشاورزی

m.shojaei@modares.ac.ir

چکیده

کمبود فیزیکی و اقتصادی آب با توجه به افزایش تقاضاهای اجتماعی و تغییرات آب و هوا، نیازمند اصلاحات سیاسی در سطح جهانی است. لذا ارائه شیوه‌های جامع مدیریت منابع آب و تدوین سیاست‌های صحیح در جهت افزایش بهره‌وری آب لازم و ضروری به نظر می‌رسد. این پژوهش به بررسی عوامل تأثیرگذار در جهت اصلاح و تدوین سیاست‌های آب به که یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های سیاست‌گذاران در سراسر جهان است، پرداخته است. بدین منظور پایگاه داده Scopus برای شناسایی ادبیات در حوزه آب مورد استفاده قرار گرفت. نتایج حاصل از بررسی‌ها، اعتماد اجتماعی را عاملی ضروری جهت اجرای فرآیند اصلاح سیاست آب دانسته و در راستای جلب اعتماد اجتماعی بر اساس مرور ادبیات پیشنهادهایی ارائه شده است. اعتماد اجتماعی یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های توسعه و بقای جامعه و لازمه‌ی پایداری تصمیمات سیاسی به شمار می‌رود. موفقیت یک برنامه سیاسی تنها در صورتی امکان‌پذیر است که به‌طور کامل و با احتیاط اجرا شود و به نحوی وابسته به ذیفعان و اعتماد آن‌ها در روند اجرای برنامه می‌باشد.

کلمات کلیدی: سیاست، آب، اعتماد اجتماعی.

Focusing on Social Trust as a Prerequisite for Reforming Water Policy

Fateme Sheidaei¹, Masoud Bijani², & Mahdi Shojaei Miandoragh³

¹ Ph.D. Student of Agricultural Extension and Education, College of Agriculture, Tarbiat Modares University (TMU)

fateme_sheidaei@modares.ac.ir

² Assistant Professor of Agricultural Extension and Education, College of Agriculture, Tarbiat Modares University (TMU)

mbijani@modares.ac.ir

³ Former M.Sc. Student of Agricultural Extension and Education, College of Agriculture, Tarbiat Modares University (TMU)

m.shojaei@modares.ac.ir

Abstract

The physical and economic limitations of water requires political reform globally due to increased social demand and climate change. Therefore, it is essential to provide comprehensive water resources management practices and to formulate appropriate policies to increase water productivity. This research examines the factors influencing water policy reform, which is one of the biggest challenges facing policymakers around the world. For this purpose, the Scopus database was used to identify the literature in the water domain. Based on the results of the studies, social trust is considered as an essential factor for implementation of the water policy reform process and is presented in the direction of gaining social trust based on literature review. Social trust is one of the most important components of the development and survival of society and is necessary for the stability of political decisions. The success of a political program is only possible if it is implemented in a fully and honest manner, and is in some way dependent on the perpetrators and their trust in the implementation of the program.

Keywords: Policy, Water, Social trust.

مقدمه

کمبود آب در حوزه‌های اصلی رودخانه‌های جهان، به علت شرایط فیزیکی، خشک‌سالی گسترده یا خواسته‌های اقتصادی شهرها، صنایع و یا آبیاری کشاورزی، به دولت‌ها و کاربران آب نیاز دارد تا تخصیص منابع آب را در مواجهه با تغییرات آب‌وهوایی ارزیابی نمایند (WEF, 2015; Grafton et al., 2016; Baldwin and Ross, 2012). خطرات ناشی از تغییر در بارندگی، همراه با تغییرات آب‌وهوایی، دولت‌ها را در موقعیت دشواری قرار داده تا تصمیمات تخصیص منابع آب در گذشته را اصلاح و مورد بازبینی قرار دهند (Baldwin and Ross, 2012).

بر اساس ارزیابی‌های بین‌المللی تا سال ۲۰۲۵ تعداد کشورهای کم‌آب دنیا به ۴۸ کشور می‌رسد که از این تعداد ۲۴ کشور در منطقه خاورمیانه خواهند بود. مقایسه‌ای میان آمارهای بارش در کشور و آب‌های ورودی و خروجی مرزی کشور نشان می‌دهد که ایران نیازمند رویکردهای مدیریت آب و بهینه‌سازی مصرف آب در درون مرزهای سرزمینی خود است. لازم به ذکر است تبعات کم‌آبی در یک کشور محدود به آن کشور نمی‌شود و سطحی بین‌المللی دارد. مسئله آب موضوعی بین‌المللی است و عدم برخورد مناسب با آن می‌تواند صلح و امنیت را در سطح بین‌المللی تهدید کند. امروزه افزایش تقاضا برای مصرف آب و مدیریت ضعیف منابع آب، پتانسیل ایجاد تنش و یا همکاری و مشارکت بر سر منابع آب را چه در درون کشورها و چه در روابط بین کشورها فراهم نموده است (فرشته‌پور و همکاران، ۱۳۹۴).

همبستگی مسائل زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی از بعد سیاست، یکی از اولویت‌های مهم در تحقیقات مدیریت محیط‌زیست به‌طورکلی و به‌طور خاص در مدیریت آب است. درک چگونگی تغییر سیاست‌ها و تأثیرات بعدی آن، به‌عنوان یک حوزه مهم تحقیق در حال ظهور است، چراکه دولت‌ها، جامعه مدنی و صنعت به دنبال حل مسائل مربوط به آب و کیفیت آب هستند. افزایش اختلاف در ارتباط با سیستم‌های تخصیص آب باقیمانده و ناکافی، نیاز به توجه چندگانه به منافع ملل بومی، کاربران مجاز و ذینفعان عمومی، همراه با تقاضای رو به رشد بخش صنعت، کشاورزی و مصارف شهری برای آب شیرین، موجب علاقه به اصلاح سیاست آب شده است (and Verhoeven, 2007; Wilder, Heaney et al., 2007; Prasad, 2008; Wheida, 2010). علاوه بر این موارد دیگری از جمله تغییرات آب‌وهوایی و تأثیر آن در چرخه هیدرولوژیکی، برنامه‌های اصلاحات سیاسی و افزایش آگاهی عمومی در مورد مسائل آب اهمیت این امر را بیش‌ازپیش نمایان می‌کند (Neuman, 2010; Nicol and Mtisi, 2003).

عواملی که در سیاست آب وجود دارند، گسترده بوده و در سطح جهانی، قاره‌ای، ملی، و سطوح حوزه‌های آبریز و جهانی بیشتر موردبررسی قرار می‌گیرند و نشان‌دهنده آن می‌باشند که اصلاحات سیاسی آب نگرانی جهانی است (Gutierrez, 2010; Ioris, 2009; Lein and Tagseth, 2009; Nhapi, 2009; Wilder, 2010). بسیاری از محققان و متخصصان سیاست آب تصریح کرده‌اند که حفاظت از کیفیت و کمیت آب نیاز به نه تنها نوآوری‌های تکنولوژیک بلکه تغییرات اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و رفتاری نیز دارد (Brandes, 2005; Head, 2010; Wolfe and Hendricks, 2011). اصلاحات سیاست آب، و علم به این مسئله که نیاز به تغییرات تحولاتی داریم و اینکه این تغییر نیازمند نوآوری اجتماعی و نه فقط فناوری است، چالش اساسی پیش‌رو است.

لازم به ذکر است، موفقیت یک برنامه سیاسی تنها در صورتی امکان‌پذیر است که به‌طور کامل و بااحتیاط اجرا شود، و به نحوی وابسته به ذینفعان و اعتماد آن‌ها در روند اجرای برنامه باشد (Home, 2013). درواقع موفقیت برنامه، اصلاحات سیاست آب بستگی به پذیرش ذینفعان دارد. در این میان مشارکت عمومی باید در نظر گرفته شود تا مشخص شود، کدام فرایندها برای

شرایط خاص مناسب هستند (Ross et al. 2002). به این ترتیب، این موضوع سؤالاتی در مورد چگونگی تضمین اعتماد اجتماعی جامعه در هنگام اجرای اصلاحات ایجاد می کند تا امکان اجرای مؤثر و کارآمد را فراهم نماید (Crane et al., 2013). اعتماد، انتظارات یک جامعه است که بر اساس رفتار مشترک به وجود آمده و با ارزش ها و هنجارهای مشترک تعریف می شود. اعتماد اجتماعی، اعتقاد به قابل اعتماد بودن سایر اعضای جامعه است (Svendsen and Svendsen, 2000). اعتماد یکپارچه لازمه زندگی اجتماعی است زیرا پایه و اساس یک جامعه پر جنب و جوش، مشارکت اجتماعی، حکومت مؤثر، بهره وری اقتصادی و مدیریت ریسک است (Lee, 2012; You, 2012; Tranter and Skrbis, 2009; Palmer et al., 2009; Sligo and Massey, 2007; Job, 2005). ساختار اجتماعی بخش جدایی ناپذیر از اعتماد اجتماعی است (Sligo and Massey, 2007). محیط هایی با سازماندهی واضح اجتماعی در کنار کنترل اجتماعی مناسب که دارای مکانیزم های کلیدی برای اثربخشی هستند، می توانند اعتماد را افزایش دهند (Bakker and Dekker, 2012).

این پژوهش به بررسی عوامل تأثیرگذار در جهت اصلاح و تدوین سیاست های آب به یکی از بزرگ ترین چالش های سیاست گذاران در سراسر جهان است پرداخته است. جلب اعتماد اجتماعی عاملی ضروری جهت اجرای فرآیند اصلاح سیاست آب بوده و همگام با آن، اجرای سیاست قیمت گذاری آب به عنوان یکی از گزینه های اقتصادی و کارآمد جهت بهبود استفاده پایدار از آب می باشد (Turner et al., 2004; Dinar and Mody, 2004). چراکه قیمت گذاری انگیزه های مالی برای کاربران برای صرفه جویی در مصرف آب فراهم می کند و انتظار می رود افزایش قیمت آب با کاهش مصرف همراه باشد (Gómez-Limón and Riesgo, 2004). به طور کلی رویکردهای قیمت گذاری که بر تجارب محلی متکی است و در راستای اجرای آن ذینفعان محلی مشارکت می کنند، شانس بیشتری برای پذیرش دارند (Martín-Ortega, 2012). ابزارهای سیاست اقتصادی، اغلب نقش مکمل را ایفا کرده، و در بستر اجتماع موجب بهبود فرآیند می شوند (Sterner, 2003). بنابراین، توسعه ای ابزار مناسب اجتماعی برای مدیریت منابع آب در یک محیط منسجم، عادلانه و پایدار، با جلب اعتماد اجتماعی به همراه انتخاب مناسب، انگیزه های جایگزین را در جهت تغییر رفتار انسانی امکان پذیر می کند. جدول ۱ نشان دهنده عوامل تأثیرگذار بر جلب اعتماد اجتماعی است.

جدول ۱: عوامل تأثیرگذار بر اعتماد اجتماعی

متغیر	یافته	محقق
همگنی	جوامع دارای همبستگی قومی بیشتر، اعتماد اجتماعی کمتری دارند.	Putnam, 2007
درآمد	تنوع قومی مرتبط با اعتماد نیست.	You, 2012
نابرابری	افرادى که درآمد بالاترى دارند سطح اعتماد بیشتری را نشان می‌دهند.	Hiroshi et al., 2014
تحصیلات	رابطه مثبت بین درآمد و اعتماد اجتماعی وجود دارد.	Bean, 2005
جنسیت	طبقه متوسط اعتماد بیشتری نسبت به طبقه کارگر و سطح پایین دارند.	Tranter and Skrbis, 2009
وضعیت شغلی	موفقیت ذهنی و رفاه با اعتماد بیشتر همبسته هستند.	Delhey and Newton, 2003
دین	تحصیلات رابطه مثبت با اعتماد اجتماعی دارد.	Donoghue and Tranter, 2012; Bean, 2005; Tranter and Skrbis, 2009; Torpe and Lolle, 2011
اجتماعی، سیاسی	تحصیلات با اعتماد مرتبط نیست.	Delhey and Newton, 2003
مشارکت	بدون رابطه	Delhey and Newton, 2003
داوطلبانه	مردان سطح پایینی از اعتماد را دارند،	Lee, 2012
نوع اشتغال	کارگران نیمه‌وقت در بالاترین سطح، کارگران تمام‌وقت در سطح دوم و افراد بیکار در سطح سوم اعتماد هستند.	Lee, 2012; You, 2012
سن	دین با اعتماد همبسته است.	Tranter and Skrbis, 2009
وضعیت	مؤسسات جهانی قادر به ارتقاء اعتماد اجتماعی هستند.	Jensen and Svendsen, 2011
زناشویی	فساد در مؤسسات دولتی رابطه منفی با اعتماد اجتماعی دارد.	You, 2012
شهری/روستایی	دموکراسی در کوتاه‌مدت اعتماد اجتماعی کم‌تر و در درازمدت اعتماد اجتماعی بیشتری ایجاد می‌کند.	You, 2012
	مشارکت داوطلبانه تأثیر مثبت بر اعتماد اجتماعی دارد.	Putnam, 2007; You, 2012
	مشارکت داوطلبانه هیچ تأثیری بر اعتماد اجتماعی ندارد.	Delhey and Newton, 2003
	موقعیت حرفه‌ای/مدیریتی با اعتماد رابطه دارد و سطوح اعتماد در کارکنان ماهر/کارگران و کشاورزان به ترتیب کاهش می‌یابد.	Lee, 2012
	در بین گروه‌های سنی سالخورده و جوان پایین‌ترین سطح اعتماد مشاهده می‌شود.	Bean, 2005; Lee, 2012
	بدون رابطه	Delhey and Newton, 2003
	سن با اعتماد اجتماعی؛ رابطه خطی ندارد.	Hiroshi et al., 2014; You, 2012
	افراد متأهل دارای سطح اطمینان بیشتری نسبت به مجردها دارند.	Lee, 2012
	شهروندان سطح اعتماد بالاتری دارند.	Bean, 2005; Tranter and Skrbis, 2009
	اعتماد ساکنین روستایی بیشتر از ساکنین شهری است.	You, 2012; Bakker and Dekker, 2012; Sligo and Massey, 2007
	شهروندینی یا تراکم جمعیت با اعتماد رابطه ندارد.	Delhey and Newton, 2003

روش‌شناسی تحقیق

در جهت بررسی منظم و شناسایی ادبیات در حوزه آب، از مقالات پایگاه داده Scopus استفاده شد. این پایگاه داده به دلیل داشتن پوشش گسترده مطالعاتی در زمینه محیطی، علوم اجتماعی و علوم طبیعی انتخاب شده است. به منظور بررسی ادبیات، پارامترهای مورد استفاده جهت جستجو شامل واژه آب، سیاست آب، اعتماد اجتماعی بود. این پارامترها ۶۸ مقاله را به دست

آوردند. با حذف مقالات بدون ارتباط، به تعداد ۳۶ مقاله دست‌یافتیم. این بازمینی تنها مقالات مجلات الکترونیکی که به زبان انگلیسی نوشته شده بود در برگرفت و شامل سایر مطالب مرتبط مانند کتاب‌های منتشرشده یا مقالات کنفرانس نبود.

نتایج و بحث

در این مطالعه تلاش شد تا با استفاده از مرور ادبیات عوامل تأثیرگذار بر اعتماد اجتماعی که عاملی ضروری جهت اجرای فرآیند اصلاح سیاست آب است موردبررسی قرار گیرد. با گسترش جوامع و پیشرفت‌های تکنولوژیکی، ارتباطات وسیع‌تر و گسترده‌تر گردیده و افراد جهانی را که معنای جدیدی از اعتماد را برای آن‌ها فراهم آورده‌اند، پیش‌رو دارند. افراد جوامع انسانی امروزه با دهکده جهانی مواجه‌اند، جهانی که به واسطه رشد و پیشرفت به جهانی کوچک تبدیل شده، اما در این دهکده وسیع جهانی افراد با یکدیگر مانند گذشته پیوندهای عمیق و آشنایی‌های دیرینه ندارند. مردم در سطوح فردی علاقه‌مند هستند که به یکدیگر اعتماد کنند و نسبت به سازمان‌ها، دید مثبت داشته باشند در سطوح اجتماعی نیز مشاهده می‌شود که الگوی مثبت مشابهی نسبت به اعتماد اجتماعی وجود دارد. مردم قابل اعتماد در شهرها، حکومت‌ها و در سازمان‌های دموکراتیک بهتر کار می‌کنند و رشد و شکوفایی اقتصادی بیشتر و جنایت و فساد کمتری خواهند داشت. اگر اعتماد اجتماعی به‌عنوان یک متغیر در جامعه حاصل نشود، آنگاه بی‌اعتمادی، شالوده‌های ارزشی در جامعه را دچار اختلال کرده و شرایطی آسیب‌زا در جامعه حاکم می‌شود و شرایط ایده‌آل و مناسب جهت اصلاح و اجرای سیاست‌ها را نخواهیم داشت. چراکه اعتماد اجتماعی در روابط بین شخصی و انتزاعی و تخصصی عامل مهمی در پیشرفت جامعه و پیشبرد اهداف می‌باشد و ایجادکننده تعاون و همیاری بوده و تنها در این حالت می‌توان با وجود تفاوت‌ها به حل مشکلات و انجام تعهدات اجتماعی پرداخت.

بررسی ادبیات در این حوزه نشان می‌دهد اختلاف، تفرقه و پراکندگی یکی از عوامل و زمینه‌های اصلی تضعیف اعتماد اجتماعی در جامعه است و در مقابل مشارکت عمومی در تصمیم‌گیری‌های محیطی باعث افزایش اعتماد به سازمان‌های دولتی و محیط‌زیست می‌شود. در جوامعی که اختلافات فرهنگی، قومی، نژادی و مذهبی وجود دارد، تشدید این اختلافات منجر به نابودی اعتماد در سطح جامعه می‌شود. با اینکه اعتماد بین اقوام و نژادها یک امر مهم راهبردی و موجب افزایش سرمایه اجتماعی می‌شود و بستر مناسبی به‌منظور اجرای سیاست‌های اصلاح آب فراهم می‌آورد. عدم وجود فقر در جامعه، توزیع عادلانه درآمد، ثروت و قدرت، عدم وجود برخی اختلافات مذهبی، اختلافات قومی و نژادی و درنهایت امنیت و نظم اجتماعی در جامعه از عوامل تأثیرگذار بر اعتماد اجتماعی هستند. این عوامل می‌توانند باعث ترویج ارزش‌های اجتماعی چون مشارکت، همکاری، صداقت، ایثار و از خودگذشتگی، پایبندی و تعهد، راست‌گویی، احترام به حقوق دیگران شوند. اما در صورتی که هر یک از عوامل بی‌اعتمادی در جامعه گسترش پیدا کنند، زمینه عدم تفاهم و بی‌اعتمادی و یا انفکاک اجتماعی را در جامعه به وجود می‌آورند. در نتیجه منجر به تضعیف هویت جمعی شده و روابط اجتماعی بین گروه‌ها و اقوام را کم‌رنگ می‌سازد. این امر باعث مخدوش شدن و ناسازگاری در میزان اعتماد و انسجام اجتماعی شده و تضادهای اجتماعی را افزایش می‌دهد. همچنین زمینه را برای تضعیف اعتماد اجتماعی در سطوح خرد، میانی و کلان به وجود آورند. همچنین باعث از بین رفتن اعتماد درون‌گروهی و به‌ویژه اعتماد برون‌گروهی در جامعه می‌شوند. اعتماد اجتماعی عامل مهمی در پیشرفت جامعه می‌باشد و لازمه شکل‌گیری پیوندها و معاهدات اجتماعی است. اعتماد اجتماعی ایجادکننده تعاون و همیاری بوده و فقط در این حالت است که در عین وجود تفاوت‌ها قادر به حل مشکلات و انجام تعهدات اجتماعی و اصلاحات سیاسی به‌ویژه در زمینه آب خواهیم بود. بنابراین اگر خواهیم

یک سیاست و یا طرح منابع آبی را حتی تنها از منظر اقتصادی تحلیل و بررسی کنیم، باید در تحلیل‌ها، در کنار ابعاد مالی و زیست‌محیطی، هزینه‌ها و تبعات اجتماعی، سیاسی و یا امنیتی آن را نیز در نظر بگیریم.

نتیجه‌گیری

در زمینه سیاست‌گذاری امروزه تلاش‌های زیادی برای کاهش مصرف آب در بخش کشاورزی و بهبود تخصیص آن در بین فعالیت‌های مختلف صورت گرفته است. برای بهبود کارایی تخصیص آب، اقتصاددانان افزایش قیمت نهاده آب را پیشنهاد می‌کنند، مدیریت مطلوب تقاضا از طریق قیمت‌گذاری می‌تواند با تأمین قسمتی از نیازهای مالی بخش آب، موجبات تقویت نقش اقتصادی آب در توسعه را فراهم کرده و ضمن استفاده مؤثرتر، بهره‌وری نهاده‌های کشاورزی، از جمله آب را نیز بهبود بخشد. از این رو، قیمت‌گذاری آب به‌عنوان یک ابزار مناسب مدیریتی، جهت ایجاد سازگاری بین فعالیت‌های عملی و واقعی بهره‌برداران از آب و خدمات وابسته به آن با اهداف و استراتژی‌های توسعه ملی مطرح است و به‌عنوان یکی از گزینه‌های اقتصادی و کارآمد برای بهبود استفاده پایدار از آب است. پایداری درازمدت سیستم‌های مدیریت آب بستگی به شرایط اجرای سیاست‌های آب دارد. با جلب اعتماد اجتماعی اجرای اصلاح سیاست آب امکان‌پذیر می‌باشد. اعتماد اجتماعی یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های توسعه و بقای جامعه و لازمی پایداری تصمیمات سیاسی به شمار می‌رود. با توجه به اهمیت اعتماد اجتماعی در جامعه باید در جستجوی راه‌های بود که موجبات افزایش آن فراهم آید.

منابع

فرشته پور، م، روغنی، ب و میان‌آبادی، ح. (۱۳۹۴). چالش‌های ژئوپلیتیکی منابع آب‌های زیرزمینی بین‌المللی با تأکید بر منابع مشترک ایران. *مجله جغرافیا: ژئوپلیتیک*. شماره ۳۹. ۱۷۰ تا ۲۰۴.

- Bean, C., (2005). Is there a crisis of trust in Australia? In: Wilson, S., Meagher, G., Gibson, R., Denmark, D., Western, M. (Eds.), *Australian Social Attitudes: The First Report*. UNSW Press, Sydney, pp. 122-140.
- Baldwin, C., & Ross, H. (2012). Bridging troubled waters: Applying consensus-building techniques to water planning. *Society & Natural Resources*, 25(3), 217-234.
- Bakker, L., & Dekker, K. (2012). Social trust in urban neighbourhoods: the effect of relative ethnic group position. *Urban Studies*, 49(10), 2031-2047.
- Brandes, O., (2005). At a watershed: ecological governance and sustainable water management in Canada. *Journal of Environmental Law and Practice*, 16 (1), 79-97.
- Cruse, L., O'Keefe, S., & Dollery, B. (2013). Talk is cheap, or is it? The cost of consulting about uncertain reallocation of water in the Murray-Darling Basin, Australia. *Ecological economics*, 88, 206-213.
- Delhey, J., & Newton, K. (2003). Who trusts?: The origins of social trust in seven societies. *European Societies*, 5(2), 93-137.
- Dinar, A., & Mody, J. (2004). Irrigation water management policies: allocation and pricing principles and implementation experience. In *Natural Resources Forum* (Vol. 28, No. 2, pp. 112-122).
- Grafton, R. Q., Horne, J., & Wheeler, S. A. (2016). On the marketisation of water: evidence from the Murray-Darling Basin, Australia. *Water resources management*, 30(3), 913-926.
- Gomez-Limon, J. A., & Riesgo, L. (2004). Irrigation water pricing: differential impacts on irrigated farms. *Agricultural economics*, 31(1), 47-66.

- Gutiérrez, R. A. (2010). When experts do politics: introducing water policy reform in Brazil. *Governance*, 23(1), 59-88.
- Murayama, H., Arami, R., Wakui, T., Sugawara, I., & Yoshie, S. (2014). Cross-level interaction between individual and neighbourhood socioeconomic status in relation to social trust in a Japanese community. *Urban Studies*, 51(13), 2770-2786.
- Heaney, A., Dwyer, G., Beare, S., Peterson, D., & Pechey, L. (2006). Third-party effects of water trading and potential policy responses. *Australian Journal of Agricultural and Resource Economics*, 50(3), 277-293.
- Head, B.W., 2010. Water policy evidence, learning and the governance of uncertainty. *Policy and Society* 29 (2) 171–180.
- Horne, J. (2014). The 2012 Murray-Darling Basin plan—issues to watch. *International Journal of Water Resources Development*, 30(1), 152-163.
- Jensen, C., & Svendsen, G. T. (2011). Giving money to strangers: European welfare states and social trust. *International Journal of Social Welfare*, 20(1), 3-9.
- Job, J. (2005). How is trust in government created? It begins at home, but ends in the parliament. *Australian Review of Public Affairs*, 6(1), 1-23.
- Lee, C. S. (2013). Welfare states and social trust. *Comparative Political Studies*, 46(5), 603-630.
- Ioris, A. A. (2009). Water reforms in Brazil: opportunities and constraints. *Journal of Environmental Planning and Management*, 52(6), 813-832.
- Lein, H., & Tagseth, M. (2009). Tanzanian water policy reforms—between principles and practical applications. *Water policy*, 11(2), 203-220.
- Martin-Ortega, J. (2012). Economic prescriptions and policy applications in the implementation of the European Water Framework Directive. *Environmental Science & Policy*, 24, 83-91.
- Neuman, J. (2010). Are we there yet? Weary travelers on the long road to water policy reform. *Natural Resources Journal*, 139-166.
- Nhapi, I. (2009). The water situation in Harare, Zimbabwe: a policy and management problem. *Water Policy*, 11(2), 221-235.
- Nicol, A., & Mtisi, S. (2003). 4. Politics and Water Policy: A Southern Africa Example. *IDS Bulletin*, 34(3), 41-53.
- Palmer, S., Sully, M., & Fozdar, F. (2009). Farmers, animal disease reporting and the effect of trust: a study of West Australian sheep and cattle farmers. *Rural society*, 19(1), 32-48.
- Putnam, R. D. (2007). E pluribus unum: Diversity and community in the twenty-first century the 2006 Johan Skytte Prize Lecture. *Scandinavian political studies*, 30(2), 137-174.
- Prasad, N. (2008). *Social policies and private sector participation in water supply: beyond regulation*. Springer.
- Ross, H., Buchy, M., & Proctor, W. (2002). Laying down the ladder: a typology of public participation in Australian natural resource management. *Australian journal of environmental management*, 9(4), 205-217.
- Sligo, F. X., & Massey, C. (2007). Risk, trust and knowledge networks in farmers' learning. *Journal of Rural Studies*, 23(2), 170-182.
- Svendsen, G. L., & Svendsen, G. T. (2000). Measuring Social Capital: The Danish Co-operative Dairy Movement. *Sociologia Ruralis*, 40(1), 72-86.
- Sternier, T. (2003). *Policy Instruments for Environmental and Natural Resource Management. Resources for the Future, Washington*. ISBN 1-891853-13-9.
- Tranter, B., & Skrbiš, Z. (2009). Trust and confidence: A study of young Queenslanders. *Australian Journal of Political Science*, 44(4), 659-678.
- Turner, R. K., Georgiou, S., Clark, R., Brouwer, R., & Burke, J. J. (2004). *Economic valuation of water resources in agriculture: From the sectoral to a functional perspective of natural resource management* (Vol. 27). Food & Agriculture Org..
- Wheida, E., & Verhoeven, R. (2007). An alternative solution of the water shortage problem in Libya. *Water resources management*, 21(6), 961-982.

- World Economic Forum (WEF). (2015). Global Risks 2015, 10th ed. WEF, Switzerland.
- Wilder, M. (2010). Water governance in Mexico: political and economic apertures and a shifting state-citizen relationship. *Ecology and Society*, 15(2)22.
- You, J. S. (2012). Social trust: Fairness matters more than homogeneity. *Political Psychology*, 33(5), 701-721.

